

GKN-III.6821.65.2021

**DECYZJA**

Na podstawie art. 1, art. 8 ust. 1 i 6 ustawy z dnia 29 czerwca 1963 roku o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (j.t. Dz. U. z 2022 poz. 140 ), art.104 i art.107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku - Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2021 roku poz. 735), po rozpatrzeniu wniosku Wójta Gminy Wolanów z dnia 6 października 2021 roku znak: GW. 6822.3.2021.BK

**Starosta Radomski orzeka o uznaniu za mienie gromadzkie**

**nieruchomości położonych w gminie Wolanów, powiat radomski, województwo mazowieckie, oznaczonych w ewidencji gruntów jako działki nr nr:**

- 142 o powierzchni 0.1500 ha
  - 143 o powierzchni 0.4300 ha
  - 144 o powierzchni 0.3400 ha
- obręb geodezyjny Podlesie**
- 69 o powierzchni 0.2600 ha
  - 70 o powierzchni 0.1700 ha
  - 71 o powierzchni 0.1500 ha
  - 78 o powierzchni 0.0800 ha
- obręb geodezyjny Podkończyce.**

**Uzasadnienie**

Wnioskiem z dnia 6 października 2021 roku znak: GW. 6822.3.2021.BK Wójt Gminy Wolanów zwrócił się do tutejszego Starostwa o ustalenie w drodze decyzji administracyjnej, w oparciu o art. 1 ust. 1 i 2, art. 8 ust. 1 i 6 ustawy z dnia 29 czerwca 1963 roku o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych, iż wskazane w sentencji niniejszej decyzji nieruchomości gruntowe, sklasyfikowane jako drogi, stanowią mienie gromadzkie. Z oświadczenia Wójta Gminy Wolanów z dnia 4 października 2021 roku wynika, iż działki te, zajęte pod drogi, w latach osiemdziesiątych nie były objęte uchwałą zaliczającą je do kategorii dróg publicznych (gminnych).

W wyniku przeprowadzonego postępowania administracyjnego ustalono:

W przedmiotowej sprawie podstawę prawną decyzji stanowią przepisy ustawy z dnia 29 czerwca 1963 roku o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz. U. z 2022 roku poz. 140).

Zgodnie z art. 1 ust. 2 niniejszej ustawy, zagospodarowaniu w trybie i na zasadach określonych w tej ustawie podlegają nieruchomości rolne, leśne i obszary wodne, stanowiące mienie gromadzkie w rozumieniu przepisów o zarządzie takim mieniem, jeżeli przed dniem wejścia w życie tej ustawy były faktycznie użytkowane wspólnie przez mieszkańców wsi. Przepis ten nie dotyczy mienia gromadzkiego położonego na terenach miast i osiedli – co stanowi art. 1 ust. 3 niniejszej ustawy.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 Starosta wydaje decyzję o ustaleniu, które spośród nieruchomości, o których mowa w art. 1 ust. 2 i 3, stanowią mienie gromadzkie.

Mając powyższe na względzie, istotny dla ustalenia czy dana nieruchomość była mieniem gromadzkim, jest jej stan prawny w okresie poprzedzającym datę wejścia w życie ustawy z dnia 29 czerwca 1963 roku o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych tj. 5 lipca 1963 roku, a w szczególności to, czy nieruchomość ta należała do dawnych, czyli istniejących w okresie od 1933 do 1954 roku gromad jako jednostek samorządu terytorialnego, mających osobowość prawną i będących podmiotami praw i obowiązków oraz to, czy przed dniem wejścia w życie ustawy o zagospodarowaniu wspólnot była faktycznie użytkowana wspólnie przez mieszkańców wsi. Zgodnie bowiem z treścią art. 1 ust. 2 ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych, zagospodarowaniu w trybie i na zasadach

określonych w tej ustawie podlegają nieruchomości rolne stanowiące mienie gromadzkie w rozumieniu przepisów o zarządzie takim mieniem, jeżeli przed dniem wejścia w życie ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych były faktycznie użytkowane wspólnie przez mieszkańców wsi. Z przepisu tego wynika, że definicji mienia gromadzkiego, którego dotyczy ustawa o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych, należy poszukiwać w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 listopada 1962 roku w sprawie zarządu mieniem gromadzkim oraz trybu jego zbywania (Dz. U. Nr 64/62 poz. 303 ze zm.). W rozporządzeniu tym w § 1 znajduje się legalna definicja zarówno mienia gromadzkiego, jak i dawnych gromad. Zgodnie z nią przez użyte w tym rozporządzeniu określenie mienie gromadzkie - rozumieć należy mienie, które do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 25 września 1954 roku o reformie podziału administracyjnego wsi i powołaniu gromadzkich rad narodowych (Dz. U. Nr 43, poz. 191) stanowiło majątek dawnych gromad jako majątek gromadzki, dobro gromady oraz inne prawa majątkowe, a przez dawne gromady - rozumieć należy gromady istniejące do dnia wejścia w życie wskazanej ustawy z 25 września 1954 roku. (Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach z dnia 3 grudnia 2009 roku sygn. II SA/Ke 615/09)

W orzeczeniu z dnia 26 marca 1960 r., I CR 535/59 (OSNC 1961, nr 3, poz. 73) Sąd Najwyższy stwierdził, że majątek byłych gromad stał się majątkiem państwa. Stanowisko dotyczące charakteru byłego mienia gromadzkiego, które stało się przedmiotem własności państwowej było konsekwentnie podtrzymywane w późniejszych orzeczeniach i Sąd Najwyższy nigdy od niego nie odstąpił (por. postanowienie z dnia 18 listopada 1966 r., I CR 629/66, PUG 1967, nr 11, s. 371-372, wyrok z dnia 30 czerwca 1983 r., IV CR 202/83, OSNCP 1984, nr 1, poz. 15, uchwała z dnia 30 października 1986 r., III CZP 67/86, OSNC 1987, nr 11, poz. 171), postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2001 roku, III CKN 430/00, OSNC 9/2002 poz. 111. Taki sam pogląd wyrażał Naczelny Sąd Administracyjny (por. wyrok z dnia 9 września 1987 r., II SA 113/87, ONSA 1987, nr 2, poz. 63).

Dla oceny czy przedmiotowe nieruchomości stanowiły majątek byłej gromady, konieczne jest zatem wyjaśnienie daty i podstawy ich wyodrębnienia oraz wyjaśnienie, czy przedmiotowe nieruchomości, przed dniem wejścia w życie ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych były faktycznie użytkowane wspólnie przez mieszkańców wsi, prawnie lub faktycznie przekazane na cele publiczne lub społeczne i stanowiły mienie gromadzkie w rozumieniu przepisów tej ustawy tj. czy nieruchomości te należały do istniejącej, w okresie od 1933 do 1954 roku, gromady jako jednostki samorządu terytorialnego, mającej osobowość prawną i będącej podmiotem praw i obowiązków.

W toku postępowania poczyniono zatem kroki w celu ustalenia czy przedmiotowa nieruchomość stanowiła, przed dniem 5 lipca 1963 roku, mienie gromadzkie - wykorzystując zgodnie z art. 75 KPA dowody, które mogą przyczynić się do wyjaśnienia sprawy i nie są sprzeczne z prawem takie jak: dokumenty, zeznania świadków, wyjaśnienia.

Z dokumentów geodezyjnych znajdujących się w operatach przechowywanych w Powiatowym Ośrodku Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Radomiu pod numerem 213/11/96/65 wynika:

Z protokołu ustalenia stanu władania gruntami na obszarze wsi Podlesie, gromady Sławno, powiat Radom, sporządzonego w dniu 29 września 1960 roku wynika, iż na zebraniu zainteresowanych użytkowników i właścicieli gruntów na obszarze wsi Podlesie, ustalono stan władania gruntami na obszarze wsi Podlesie. Wymieniony stan władania został ustalony na podstawie oświadczeń stron zainteresowanych i przedłożonych przez nich dokumentów, w nawiązaniu do planu sporządzonego w 1960 roku.

W wykazie ogłoszenia stanu władania, załączonym do protokołu, jako podmiot władający działkami nr nr 142, 143, 144 wpisano Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Radomiu - Wydział Drogowy. Dane zawarte w wykazie do protokołu ustalenia stanu władania wpisane zostały do operatu ewidencji gruntów nr ewid. 1470/64, wykonanego na podstawie dokumentacji opracowanej w latach 1960-64, gdzie pod poz. 2 rejestru, jako podmiot władający działkami nr nr 142, 143, 144, wpisano Prezydium Powiatowej Rady

Narodowej w Radomiu- Powiatowy Zarząd Dróg Lokalnych, a następnie wpisane do rejestru gruntów założonego w 1977 roku.

Z dokumentów geodezyjnych znajdujących się w operatach przechowywanych w Powiatowym Ośrodku Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Radomiu pod numerem 213/11/198/65 wynika:

Z protokołu ustalenia stanu władania gruntami na obszarze wsi Podkończyce, gromady Sławno, powiat Radom, wojew. Kielce, sporządzonego w dniu 29 września 1960 roku wynika, iż na zebraniu zainteresowanych użytkowników i właścicieli gruntów na obszarze wsi Podkończyce, ustalono stan władania gruntami. Wymieniony stan władania został ustalony na podstawie oświadczeń stron zainteresowanych i przedłożonych przez nich dokumentów, w nawiązaniu do planu sporządzonego w 1960 roku.

W wykazie ogłoszenia stanu władania, załączonym do protokołu, jako podmiot władający działkami nr nr 69, 70, 71 i 74, wpisano Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Radomiu- Wydział Drogowy. Dane zawarte w wykazie do protokołu ustalenia stanu władania wpisane zostały do operatu ewidencji gruntów nr ewid. 48/65, wykonanego na podstawie dokumentacji opracowanej w latach 1960-65, gdzie pod poz. 2 rejestru, jako podmiot władający działkami nr nr 69, 70, 71, 74 oraz działką nr 78 wpisano Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Radomiu- Powiatowy Zarząd Dróg Lokalnych, a następnie wpisane do rejestru gruntów założonego w 1976 roku.

Wójt Gminy Wolanów we wniosku z dnia 6 października 2021 roku, znak: GGW.6822.3.2021.BK wskazał, iż działki będące przedmiotem niniejszego wniosku stanowią drogi. W rejestrze ewidencji gruntów i budynków wszystkie działki, w rubryce oznaczenie użytków, zostały oznaczone symbolem „dr” – co potwierdza, iż grunt ten ze względu na faktyczny stan użytkowania został zaliczony do kategorii dróg. Jako podmiot ewidencyjny w rejestrze gruntów widnieje Gmina Wolanów, która włada przedmiotowymi działkami na zasadach posiadania samoistnego.

Z relacji mieszkańców miejscowości Podlesie i Podkończyce wynika, iż działki będące przedmiotem niniejszego wniosku „od kiedy sięgają pamięcią” stanowiły mienie wspólne gromady Ślepowron, były powszechnie dostępne i traktowane jako drogi dojazdowe do ich domostw i pól. Nawet najstarsi mieszkańcy, zamieszkujący w miejscowości Podlesie i Podkończyce nie przypominają sobie czasów kiedy ww. nieruchomości były wykorzystywane w inny sposób. Drogi do dnia dzisiejszego są traktowane przez mieszkańców wsi jako dobro wspólne.

Gmina Wolanów aktualnie włada drogami w interesie publicznym. Na zlecenie i koszt Gminy Wolanów systematycznie są wykonywane są remonty dróg polegające na równaniu ich powierzchni, nawożeniu kruszywem, destruktem luz gruzem budowlanym w zależności od potrzeb wynikających z istniejącego stanu dróg.

Wójt Gminy Wolanów wskazał również, iż drogi oznaczone jako działki ewidencyjne stanowiące sprawę niniejszego wniosku, funkcjonowały jeszcze przed 1954 rokiem, służąc ogółowi mieszkańców powołanej do życia w 1933 roku gromady Ślepowron jako dojazd do pól i domostw. Gromada Ślepowron została powołana do życia na mocy Rozporządzenia Wojewody Kieleckiego z dnia 4 listopada 1933 roku (Kielecki Dziennik Wojewódzki Nr 29, poz. 184). W skład gromady Ślepowron wchodziły: kolonja Ślepowron, wieś Janówek, Kolonja Podlesie, Kolonja Podkończyce. Gromada Ślepowron istniała w niezmiennych granicach do czasu reformy z 1954 roku (zniesienia gromad jako jednostki posiadającej osobowość prawną).

Z załączonych do wniosku Wójta Gminy Wolanów z dnia 6 października 2021 roku, znak: GGW.6822.3.2021.BK zeznań trzech świadków – mieszkańców miejscowości Podlesie i Podkończyce wynika, iż nieruchomości oznaczone w ewidencji gruntów jako działki nr 142, 143, 144, położone w obrębie Podlesie oraz działki nr: 69, 70, 71, 78, położone w obrębie Podkończyce, gm. Wolanów to nieruchomości od wielu lat uznawane jako publiczne, przeznaczone do wspólnego korzystania przez wszystkich mieszkańców wsi Podlesie i Podkończyce. Na działkach urządzone są drogi dojazdowe do pól i domostw, służące ogółowi mieszkańców tych miejscowości, według ich indywidualnych potrzeb. Działki oznaczone numerami 142, 143, 144, 69, 70, 71, 78 stanowiły mienie gromady

Ślepowron, w skład której wchodziła wieś kolonja Podlesie i kolonja Podkończyce. Taki stan istniał do 1954 roku, czyli do czasu reformy i zniesienia gromad jako jednostki posiadającej osobowość prawną. Po zniesieniu gromad, a przed dniem 5 lipca 1963 roku, drogi te były wykorzystywane przez wszystkich mieszkańców wsi Podlesie i Podkończyce i stanowiły dobro wspólne.

Nikt nigdy nie rościł sobie żadnych praw do tych gruntów i nigdy nie powołano oraz nigdy nie zebrano grupy ludzi, która miałaby tymi gruntami rozporządzać. Zaspokajały one potrzeby społeczne wszystkich mieszkańców, którzy nie czerpali bezpośrednich pożytków i zysków z tych nieruchomości. Okoliczności objęte zeznaniem są świadkom znane, ponieważ są mieszkańcami miejscowości Podlesie i Podkończyce od lat 40-tych i 50-tych ubiegłego wieku. Odkąd świadkowie pamiętają grunty te służyły mieszkańcom jako drogi, dzięki którym mieszkańcy wsi Podlesie i Podkończyce mogli dojechać do swoich domostw i pól uprawnych wchodzących w skład gospodarstw. Prawo do korzystania z tych gruntów mieli wszyscy mieszkańcy wsi Podlesie i Podkończyce, jak również wszyscy mieszkańcy wsi sąsiednich, którzy korzystali z dróg jako ogólnodostępnego szlaku komunikacyjnego.

Zgodnie z art. 8 ust.1, w związku z art.1 ust. 2 i 3, ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych cytowanej w podstawie prawnej ustalenie, które nieruchomości stanowią mienie gromadzkie należą do zadań starosty. Decyzje te mają charakter deklaracyjny i poświadczają stan prawny na czas wejścia w życie ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych - czyli na dzień 5 lipca 1963 roku i trwający nadal.

Materiał dowodowy dokumentujący przedmiotową sprawę potwierdza, iż nieruchomości objęte wnioskiem stanowiły mienie wspólne gromady Ślepowron, już przed wejściem w życie ustawy z dnia 25 września 1954 roku o reformie podziału administracyjnego wsi i powołaniu gromadzkich rad narodowych, a przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 29 czerwca 1963 roku o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych były faktycznie wykorzystywane wspólnie przez mieszkańców wsi. Objęte wnioskiem działki służąc jako drogi, przeznaczone były do powszechnego użytku, stanowiły nieruchomości o charakterze publicznym i społecznym. Analiza zebranego materiału dowodowego wykazała zatem, iż spełniają wymogi ustawowe do uznania za mienie gromadzkie.

Biorąc pod uwagę powyższe, orzeczono jak w sentencji.

Zawiadomieniem z dnia 13 grudnia 2021 roku poinformowano Wójta Gminy Wolanów oraz Sołtysa sołectwa Podlesie o zakończeniu postępowania dowodowego oraz o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów. Strony nie skorzystały z tej możliwości we wskazanym terminie.

Zgodnie z art. 8 ust. 6 ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych, decyzję o ustaleniu, które nieruchomości stanowią mienie gromadzkie, podaje się do wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości oraz ogłasza wywieszając w urzędzie gminy oraz w starostwie powiatowym na okres 14 dni, a także zamieszcza się w Biuletynie Informacji Publicznej gminy i powiatu oraz w prasie lokalnej.

**Pouczenie:** Od niniejszej decyzji służy stronom prawo wniesienia odwołania do Wojewody Mazowieckiego za pośrednictwem Starosty Radomskiego w terminie 14 dni od daty jej otrzymania.

#### **Otrzymują:**

1. Wójt Gminy Wolanów  
*z prośbą o podanie do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w urzędzie gminy na okres 14 dni oraz zamieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej gminy*
2. Sołtys sołectwa Podlesie, w tym Podlesie i Podkończyce  
Pani Justyna Owczarek  
*z prośbą o podanie do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty*
3. a/a – GKN-III.6821.65.2021  
*z obowiązkiem wywieszenia na tablicy ogłoszeń Starostwa na okres 14 dni, zamieszczenia w Biuletynie Informacji Publicznej powiatu oraz w prasie lokalnej*



Z up. STAROSTY  
*mgr Ewa Taborek*  
KIEROWNIK REFERATU  
GOSPODARKI NIERUCHOMOŚCIAMI I NIERUCHOMOŚCIAMI